

Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om djurhållning inom lantbruket m.m.;

DFS 2007:5
Saknr L 100
Utkom från trycket
den 29 juni 2007.

beslutade den 18 juni 2007.

Med stöd av 2, 4, 8 a, 9, 9 a, 13, 13 a, 15, 17 och 18 §§ djurskyddsförordningen (1988:539) föreskriver^{1,2} Djurskyddsmyndigheten följande, samt meddelar följande allmänna råd:

Innehållsförteckning

1 kap. Gemensamma bestämmelser	4
Inledande bestämmelser	s. 4
Definitioner	s. 4
Tillsyn och skötsel	s. 6
Utrymme, inredning och utrustning	s. 7
Mått	s. 8
Stallklimat och luftkvalitet	s. 9
Fönster och belysning	s. 9
Buller	s. 10
Foder och vatten	s. 10
Renhållning	s. 10
Betesmarker och rastgårdar	s. 10
Utegångsdjur	s. 11
Drivning	s. 11
Övriga bestämmelser	s. 11
2 kap. Särskilda bestämmelser för nötkreatur	12
Tillsyn och skötsel	s. 12
Utrymme, inredning och utrustning	s. 13
Bete och utevistelse	s. 15
Mått	s. 18

¹ Jfr rådets direktiv 91/629/EEG av den 19 november 1991 om fastställande av lägsta djurskyddskrav för kalvar (EGT L 340, 11.12.1991, s. 28, Celex 31991L0629), rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur (EGT L 221, 8.8.1998, s. 23, Celex 31998L0058), rådets direktiv 1999/74/EG av den 19 juli 1999 om att fastställa miniminormer för skyddet av värphöns (EGT L 203, 3.8.1999, s. 53, Celex 31999L0074) och rådets direktiv 91/630/EEG av den 19 november 1991 om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning (EGT L 340, 11.12.1991, s. 33, Celex 31991L0630). Angivna direktiv är samtliga senast ändrade genom rådets förordning (EG) nr 806/2003 (EGT L 122, 16.5.2003, s. 1, Celex 32003R0806).

Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, 21.7.1998, s. 37, Celex 31998L0034), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG (EGT L 217, 5.8.1998, s.18, Celex 31998L0048).

² Djurskyddsmyndighetens föreskriftsmotiv nr 3/2007.

Tabell 1.....	s. 18
Tabell 2.....	s. 19
Tabell 3.....	s. 20
Tabell 4.....	s. 21
Tabell 5.....	s. 22
Tabell 6.....	s. 23
3 kap. Särskilda bestämmelser för grisar.....	s. 24
Skötsel.....	s. 24
Utrymme, inredning och utrustning	s. 25
Mått.....	s. 27
Tabell 7.....	s. 27
Tabell 8.....	s. 27
Tabell 9.....	s. 28
Tabell 10	s. 28
Tabell 11.....	s. 29
Tabell 12.....	s. 29
4 kap. Särskilda bestämmelser för får.....	s. 30
Skötsel	s. 30
Bete och utevistelse	s. 30
Utrymme, inredning och utrustning	s. 30
Mått.....	s. 31
Tabell 13.....	s. 31
Tabell 14.....	s. 32
5 kap. Särskilda bestämmelser för getter.....	s. 33
Skötsel	s. 33
Bete och utevistelse	s. 33
Utrymme, inredning och utrustning	s. 33
Mått.....	s. 33
Tabell 15.....	s. 34
6 kap. Särskilda bestämmelser för värphöns och unghöns	s. 35
Skötsel	s. 35
Utrymme, inredning och utrustning	s. 37
Mått.....	s. 37
Tabell 16.....	s. 37
Tabell 17.....	s. 37
Tabell 18.....	s. 38
Tabell 19.....	s. 39
Tabell 20.....	s. 40
Tabell 21.....	s. 40
Tabell 22.....	s. 41
7 kap. Särskilda bestämmelser för slaktkyckling.....	s. 42
Skötsel	s. 42
Utrustning	s. 42
Mått.....	s. 42
Tabell 23.....	s. 42
8 kap. Särskilda bestämmelser för kalkoner	s. 43
Skötsel	s. 43
Utrustning	s. 43
Mått.....	s. 44
Tabell 24.....	s. 44

9 kap. Särskilda bestämmelser för ankor och gäss.....	s. 45
Skötsel.....	s. 45
Utrustning	s. 45
Mått.....	s. 46
Tabell 25.....	s. 46
10 kap. Särskilda bestämmelser för pälsdjur.....	s. 47
Skötsel.....	s. 47
Utrymme och inredning m.m.	s. 47
Särskilda bestämmelser för minkar	s. 47
Tabell 26.....	s. 48
Tabell 27.....	s. 48
Särskilda bestämmelser för rävar	s. 48
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	s. 49

1 kap. Gemensamma bestämmelser

Inledande bestämmelser

1 § Grundläggande bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas finns i djurskyddslagen (1988:534) och djurskyddsförordningen.

2 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser om djurhållning inom lantbruket m.m. Bestämmelserna omfattar djurslagen nötkreatur, gris, får, get, fjäderfä utom strutsfåglar, samt pälsdjur.

3 § Djur får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i dessa föreskrifter om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta.

Definitioner

4 § Ord eller uttryck som används i denna författning har följande betydelse:

allmänna råd: definieras i 1 § författningssamlingsförordningen (1976:725) som sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende,

amko: ko som ger di till kalvar som inte är hennes egen avkomma,

dBA: enhet för mätning av bl.a. ljudnivå (ljudtrycksnivå). "A" anger att det ingående ljudet vägts över det standardiserade A-filtret före nivåangivelsen. dBskalan är logaritmisk. En ökning eller minskning av ljudnivån med 10 dBA uppfattas av det mänskliga örat som en fördubbling respektive halvering av ljudet,

diko: ko som ger di till egen kalv eller egna kalvar,

dräktighetsperiod: begreppet används för suggor och gyltor och avser tiden från fyra veckor efter betäckning till en vecka före beräknad grisning,

dränerande golv: ett samlingsbegrepp för genomsläppliga golv, Gödseldränerande golv är golv som är konstruerade för att släppa igenom träck, urin och i viss mån strömedel till ett underliggande utrymme. Urindränerande golv är golv som är konstruerade för att enbart släppa igenom urin och annan vätska,

foderliggbås: bås som är både utfodringsplats och liggplats för lösgående djur,

forcerad ventilation: ventilationsflöden som överstiger det dimensionerade maxventilationsflödet i ett slaktgrisstall enligt Svensk Standard (SS 95 10 51). För slaktkycklingstallar avses ventilationsflöden som överstiger 75 procent av maxventilationsflödet,

fångbås: bås där nötkreatur står uppstallade på båsplatsen med fångbåge eller fånggrind. Båsplatsen är djurens utfodrings- och liggplats. Systemet innebär att djuren kan släppas lösa; mjölkorna framför allt i samband med mjölkningen,

gödseldeflektor: utrustning i vissa hönsburar. En från fodertrågets bakkant utstickande plåt som har till syfte att skydda äggen mot bl. a. nedsmutsning och hackning samt att förhindra rymning och gödselnedfall i underliggande burvånings fodertråg,

gödseldränerande golv: se dränerande golv,

hårdgjord yta: ytan anses vara hårdgjord om den består av betong, asfalt eller annat likvärdigt material,

kalv: ett nötkreatur som är högst sex månader gammalt,

kalvgömma: ett avskilt utrymme som bara kalvarna har tillträde till i lösdrifts-stallar för am- eller dikor. Kalvgömmen byggs vanligen upp i samband med kalvningen med flyttbara boxväggar eller dyl.,

kalvningsbox: en box som enbart är avsedd att användas för kor eller kvigor när de ska kalva och fram till några dagar efter kalvningen. En kalvningsbox kan vara utformad som en ensambox avsedd för en ko eller kviga eller som en gruppbox avsedd för flera kor eller kvigor. En kalvningsbox kan vara byggd som permanent box eller byggas upp med flyttbara boxväggar eller dyl. inför kalvning,

killningsbox: en box som enbart är avsedd att användas för getter när de ska killa och fram till några dagar efter killning. Killningsboxar byggs vanligen upp i gemensamboxen med flyttbara boxväggar eller dyl. inför killning,

kontinuerlig uppfödning: hållande av, i normalfallet, djur av olika åldrar i stall eller stallavdelning. Insättning av nya djur sker efterhand,

konventionell uppfödning i grisionsbox: suggan hålls lösgående tillsammans med smågrisarna i en box. Smågrisarna har tillgång till avskilt ligg- och utfod-ringsutrymme som är skyddat mot drag och som oftast är uppvärmningsbart,

kortbås: bås för bundna nötkreatur där djuren ständigt kan hålla huvudet in över foderbordet,

lammningsbox: en box som enbart är avsedd att användas för tackor när de ska lamma och fram till några dagar efter lammningen. Lammningsboxar byggs vanligen upp i gemensamboxen med flyttbara boxväggar eller dyl. inför lammning,

liggarea: avser boxareor som är godkända som liggytor. Anordningar för utfodring som inkräktar på liggarean inräknas inte i denna,

liggbås: bås som endast är liggplats för lösgående djur,

ligghall: stall med liggplatser för lösgående djur. Djuren hålls inte instängda i stallet utan kan själv välja när de vill använda det,

långbås: bås för bundna nötkreatur där djuren i regel bara tillåts att nå in över foderbordet i samband med att de äter och i övrigt är utestängda från foderbordet,

mellanbås: bås för bundna nötkreatur. Mellanbåset är en kombination av kort- och långbås. Foderbordsgrinden är i regel rörlig,

mottagningsstall: ett stall eller stallavdelning avsedd för mottagning och inhysning av kalvar som kommer från annan djurbesättning i syfte att minska smittspridning till de djur som redan finns på anläggningen,

omgångsuppfödning: hållande av djurgrupp med individer av likartad ålder i eget stall eller egen stallavdelning. Insättning av ny djurgrupp sker inom en begränsad tidsperiod och inte förrän stallet eller stallavdelningen tömts helt,

ppm: koncentration av ett visst ämne mätt i miljondelar (parts per million),

rede: avskilt utrymme för äggläggning,

slaktgrisar: grisar mellan ca 35 kg och slaktvikt,

spalt: mellanrummet mellan stavarna i ett spaltgolv,

spaltgolv: spaltgolv är en typ av dränerande golv som består av stavar av t.ex. betong, trä, metall eller plast vilka läggs med visst avstånd från varandra,

stall: byggnad för hållande av djur,

stallavdelning: del av ett stall som är avskilt från andra delar av stallet, normalt med täta väggar,

ströad liggyta: en bädd av strö som i regel kräver daglig tillsyn och daglig utgödsling. Förbrukat och blött strömedel ersätts med nytt,

ströbad/sandbad: utrymme med luckert strömedel där värphöns i bur kan tillfredsställa sina beteendebestånd såsom att picka, sprätta och utföra sandbadsbeteende,

ströbädd: en bädd av strö som gödslas ut med ett intervall från någon eller några veckor upp till ett år. En ströbädd hålls torr genom att nytt strömedel tillförs ovanpå det gamla. En ströbädd som "brinner", dvs. utvecklar värme under en biologisk nedbrytningsprocess, kallas vanligen djupströbädd,

termisk komfort: djuren har termisk komfort inom den s.k. termoneutrala zonen. I denna zon kan djuren utan svårigheter upprätthålla sin värmebalans. Den termoneutrala zonen begränsas nedåt av den nedre kritiska temperaturen och uppåt av den övre kritiska temperaturen. När omgivningen har en temperatur under den undre kritiska temperaturen måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över den övre kritiska temperaturen kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de av fysikaliska skäl inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse,

tillgänglig area: för hönsen ständigt tillgängliga areor med minst 0,3 m bredd och minst 0,45 m fri höjd. Redesarean får inte medräknas. För unghöns avses ständigt tillgängliga areor,

totalarea: begreppet avser areor där djuren kan röra sig utan hinder, som regel liggarea och gödslingsarea. Anordningar för utfodring som inkräktar på totalarean inräknas inte i denna, dock får ätbås i ströad liggbås för grisar inräknas i totalarean under förutsättning att funktionen i boxen inte påverkas negativt,

ungdjur: nötkreatur som är högst 24 månader gamla, dock ej kalvar och dräktiga kvigor som har mindre än två månader kvar till förlossning,

urindränerande golv: se dränerande golv,

utgångsdjur: djur som går ute eller har möjlighet att gå ut på betesmark eller i rasthage halva dygnet eller mer under den kalla årstiden då betestillväxt inte sker,

växande grisar: avvanda grisar med en vikt upp till ca 130 kg,

ätbås: bås som endast är ätplats för lösgående djur, samt

övertemperatur: skillnaden mellan lokal och omgivande temperatur i fråga om pälsdjur. Skillnaden mellan förväntad och rådande, högre stalltemperatur.

Tillsyn och skötsel

5 § Djur ska normalt ses till minst en gång dagligen. Nyfödda, sjuka eller skadade djur samt djur som betar sig onormalt ska ses till oftare. Detsamma gäller för högdräktiga djur, särskilt vid tiden kring förlossningen.

Djur ska hållas på ett sådant sätt att tillsynen över dem kan ske utan svårigheter.

6 § När ett djur hålls på bete får djurets rörelsefrihet inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid djuret. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av djurets kropp binds samman eller genom att djuret binds samman med ett annat djur.

7 § Djur ska hållas tillfredsställande rena.

8 § Automatiska system och anordningar som inverkar på djurskydd och djurhälsa ska kontrolleras dagligen.

9 § Föremål och ämnen som kan skada djuren ska förvaras så att de är oåtkomliga för dessa.

10 § Elektriska pådrivare får endast användas av veterinär och då endast när denne anser det nödvändigt av veterinärmedicinska skäl.

Utrymme, inredning och utrustning

Allmänna råd till 3 § djurskyddsförordningen

Djurstallar bör utformas så att flyttning, transport och utlastning av djuren underlättas. Drivgångar bör ha släta ytor utan skarpa hörn. Speciella utlastningsrum eller boxar bör inrättas vid behov. Lastrampers lutning bör vara så liten som möjligt.

11 § Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av stallar ska dessa utformas så att det för djuren finns godtagbart byggnadstekniskt eller likvärdigt skydd mot brand samt godtagbara förutsättningar att rädda djuren vid brand.

Detsamma gäller när en stallbyggnad ändras eller används på ett sätt som innebär en ökad brandrisk.

Allmänna råd till 1 kap. 11 §

Lantbrukets brandskyddskommittés rekommendationer bör följas vid nybyggnad och större om- och tillbyggnad av stall.

12 § Golv och liggytor ska ha en jämn och halksäker yta.

Boxar eller liggytor med rörligt golv samt utgödslingssystem i öppna skrapgångar ska utrustas, utformas och skötas så att djuren inte tillfogas skador och så att utrustningen inte inverkar menligt på djurens beteende och hälsa.

Detsamma gäller utformningen av dränerande golvytor.

13 § Liggytor ska hållas rena och torra samt vara anpassade efter djurslag och stallklimat (termisk komfort).

Allmänna råd till 1 kap. 13 §

Under den kalla årstiden bör liggytorna i stallar med utomhusliknande klimat vara försedda med en bädd av halm eller annat skyddande material som är lämpligt för djuren.

14 § Djur som behöver särskild vård ska kunna tas omhand lösgående i ett närbeläget utrymme och ska där vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som djuren är vana vid.

För utegångsdjur och för djur som under den kalla årstiden hålls i stallar med utomhusliknande klimat ska det även finnas behandlingsplatser som kan värmas upp eller på annat sätt vara anpassade så att djurens behov av termisk komfort tillgodoses.

För mjölkkor ska sådant utrymme som avses i första stycket vara utformat och anpassat så att mjölkning kan ske i utrymmet.

Första stycket gäller inte fjäderfästallar där sjuka eller skadade djur omedelbart avlivas.

Allmänna råd till 1 kap. 14 §

För grisar och lösgående nötkreatur utom utegångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 25:e djur.

För får, getter, bundna nötkreatur och utegångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 50:e djur.

För utegångsdjur eller djur som hålls på bete bör ett sådant utrymme som avses i föreskriften vara placerat eller kunna iordningställas så att det är tillgängligt inom en halvtimme för det djur som behöver tas om hand i utrymmet.

Ett behandlingsutrymme som ska kunna värmas upp bör utformas så att uppvärmning till minst 10° C kan ske inom en timma.

15 § Utfodrings- och vattningssystem ska vara utformade, dimensionerade och placerade så att djuren lugnt och naturligt kan inta sitt foder och vatten.

Utmatningsöppningen på datafodervagnar får ha elektriska avvisare. Avvisarna ska vara så konstruerade att djuren enbart kommer i kontakt med dem vid försök att påverka öppningen och så att de inte skadar djuren.

16 § Fönster, belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som djuren kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

17 § Det ska finnas en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott.

Mått

18 § De mått som anges i denna författning är minsta mått och centrummått för normal inredning om inte annat anges.

Mindre avvikelser från föreskrivna mått kan dock godtas i befintliga stallar under förutsättning att följande kriterier uppfylls:

1. djurmiljön i stallet som helhet är mycket god,
2. konsekvenserna av måttavvikelsen bedöms endast ha ringa påverkan på djuret avseende den funktion som måttföreskriften syftar till,
3. måttavvikelsen innebär inte någon ökad risk för skador, stress eller ohälsa hos djuren, samt
4. måttavvikelsen innebär inte att tillsynen och skötseln av djuren försvåras.

Detsamma gäller vid förprövningspliktig ombyggnad av stallar om länsstyrelsen vid prövningen bedömer att kriterierna i punkterna 1 – 4 ovan uppfylls i stallen efter åtgärden och att planlösningen i stallen är god.

1 b § djurskyddsförordningen ska tillämpas när det gäller mått för djurkategori som inte är upptagen i denna författning.

Stallklimat och luftkvalitet

19 § I stall ska djuren ha ett klimat som är anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort).

20 § I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern inte annat än undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10° C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och relativa fuktigheten inte överstiga 90.

I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten inte annat än undantagsvis överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.

21 § I ett stall får djur endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden om inte annat anges i denna författning:

ammoniak: 10 ppm,
koldioxid: 3 000 ppm,
svavelväte: 0,5 ppm,
organiskt damm: 10 mg/m³.

22 § Utgödslingssystem ska vara utformade så att djur i en stallavdelning inte kommer i direktkontakt med gödsel från annan avdelning.

Luft får inte tas in i en stallavdelning via ett utgödslings- eller urindränerings-system eller via utrymmen som kan innehålla luftföroreningar eller smittämnen som kan påverka djurens hälsa negativt.

Öppningar mellan stallavdelningar ska kunna stängas och vara stängda när de inte används.

23 § I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation.

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

Även stallar med mekanisk ventilation utan krav på larm bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.

Fönster och belysning

24 § Djurstallar får vara försett med andra ljusinsläpp för dagsljus än fönster.

25 § Grisstallar som saknar fönster för dagsljus och som var i bruk före den 1 juli 1989 behöver inte förses med fönster om inte förprövningspliktig till- eller ombyggnad genomförs. Detsamma gäller för fjäderfästallar som var i bruk före den 1 januari 1994.

26 § Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar djuren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter. Kravet på fast monterad belysning gäller inte för ligghallar under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.

Buller

27 § Buller i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar djurens hälsa menligt.

I stallar får djur endast tillfälligtvis utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA. I stallar med slaktgrisar eller slaktkycklingar får dock bullernivån 65 dBA överstigas vid forcerad ventilation sommartid vid varm väderlek under förutsättning att bullernivån inte överstiger 75 dBA.

Foder och vatten

28 § Djur ska dagligen ges foder av lämplig struktur.

Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad närings-tillförsel.

Ytterligare bestämmelser om foder finns bl.a. i 3 § djurskyddslagen.

29 § Djur ska få dricksvatten minst två gånger per dygn om inte annat anges i denna författning.

Ytterligare bestämmelser om vatten finns bl.a. i 3 § djurskyddslagen.

Renhållning

30 § Stallutrymmen ska rengöras och utgödas minst en gång dagligen om inte systemet för djurhållning är uppbyggt för andra rutiner som ger god hygien.

Vid kontinuerlig djurhållning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant minst en gång årligen. Vid omgångsuppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant före varje insättning av en ny omgång djur. Fjäderfästallar ska dessutom desinficeras innan en ny omgång djur sätts in.

31 § Strömedel ska vara av lämplig typ och ha god hygienisk kvalitet.

Betesmarker och rastgårdar

32 § Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att djur som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.

Stängseltrådar och stängselnät ska vara väl sträckta.

Stängsel som innehåller taggtråd får inte vara elektrifierade. Elektrifierad elstängseltråd får dock monteras på stängsel som innehåller taggtråd om fastsättningsanordningen utförs på ett sådant sätt att ett horisontellt minimi-avstånd av 150 mm mellan elstängseltrådarnas och taggtrådarnas vertikalkplan säkerställs. Därutöver ska taggtråden jordas på återkommande avstånd och elstängseltråden monteras på den sida som djuren hålls på.

33 § Betesmarker, rastgårdar och drivningsvägar ska vara fria från föremål med uppenbar risk att skada djuren.

34 § Markytor som är hårt belastade av djuren ska vara hårdgjorda, dränerade eller naturligt ha motsvarande funktion.

Utegångsdjur

35 § Endast djur som är lämpade för utevistelse under den kalla årstiden får hållas som utgångsdjur. En ytterligare förutsättning är att de yttre förhållandena såsom terräng och markbeskaffenhet är lämpliga för djuren.

36 § Utegångsdjur ska under den kalla årstiden när betestillväxt inte sker ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats.

Allmänna råd till 1 kap. 36 §

En ligghall för utgångsdjur bör bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge.

Om en ligghall inte har en öppen sida bör den ha flera öppningar för att undvika att ranghöga djur hindrar övriga djur från att gå in eller ut ur ligghallen.

Drivning

37 § Vid drivning ska djuren hanteras lugnt. Djuren ska ha tillräckligt med utrymme för att kunna förflytta sig. Djuren ska tydligt kunna uppfatta drivvägen.

Allmänna råd till 1 kap. 37 §

Drivning av djur bör inte ske genom koppling till fordon.

Övriga bestämmelser

38 § Om det finns särskilda skäl kan Djurskyddsmyndigheten medge undantag från bestämmelserna i denna författning.

2 kap. Särskilda bestämmelser för nötkreatur

Tillsyn och skötsel

Allmänna råd till 2 och 4 §§ djurskyddslagen

Kor bör alltid ges tillfälle att slicka sina nyfödda kalvar.

Kalvar bör tidigast flyttas till en annan djurbesättning då de uppnått en månads ålder och en för rasen och åldern normal vikt. De bör vidare förberedas inför flyttningen genom att foderstaten ett par veckor dessförinnan anpassas till mjölkersättning, kraftfoder och hö. Avvanda kalvar som ska flyttas till annan djurbesättning bör ha varit avvanda minst två veckor innan de flyttas.

Nötkreatur bör vara avhornade.

Unga djur bör vänjas vid det djurhållningssystem de ska hållas i som vuxna.

Allmänna råd till 3 § djurskyddslagen

I ett stall för bundna nötkreatur bör det finnas en båsavskiljare mellan minst vartannat djur.

Allmänna råd till 1 kap. 13 §

För nötkreatur som är äldre än en månad bör liggplatsen vara försedd med strö.

1 § I nybyggda stallar som tas i bruk efter denna författnings ikraftträdande ska nötkreatur hållas i lösdrift.

Första stycket gäller dock inte sådana nybyggda stallar för uppbundna nötkreatur där ansökan om förprovning³ kommit in till länsstyrelsen före den 1 april 2007.

2 § Handjur som är mer än sex månader gamla ska hållas i lösdrift efter den 1 augusti 2017.

3 § Kalvar får inte hållas bundna

4 § Djurens klövar ska inspekteras regelbundet och verkas vid behov.

Allmänna råd till 4 § djurskyddslagen

I lösdriftsstallar för mjölkkor bör det finnas klövbåd.

5 § Under den mörka tiden på dygnet ska minst dämpad belysning vara tänd i stallar för mjölkkor.

6 § Nyfödda kalvar ska få råmjölk snarast möjligt, dock senast sex timmar efter födseln.

³ Bestämmelser om förprovning finns i 5 - 6 b §§ djurskyddsförordningen samt Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:95) om förprovning av djurstallar.

7 § Vid mycket varm väderlek samt vid sjukdom ska kalvar ha ständig tillgång till dricksvatten.

8 § Kalvar ska utfodras minst två gånger om dagen.

9 § Kalvar ska senast från och med två veckors ålder ha fri tillgång till grovfoder.

10 § Kalvar som hålls inomhus ska ses till minst två gånger om dagen.

11 § Kvigor och kor får inte betäckas med tjur, semineras eller vara mottagare av embryo om förlossningssvårigheter kan förväntas.

Kvigor ska innan första brunstperioden startar och fram till dess att de uppnått en ålder av 13 månader hållas på ett sådant sätt att risken för betäckning minimeras.

Allmänna råd till 2 kap. 11 §

Kvigor bör senast från det att de uppnått en ålder av fem månader hållas på ett sådant sätt att risken för betäckning minimeras.

12 § Kor och kvigor ska kalva lösgående när tidpunkten för kalvning kan förutses, dock får uppbinding ske om förlossningssvårigheter uppstår.

I besättningar med bundna kor eller kvigor får en ko eller kviga kalva uppbunden om kalvningsboxen är upptagen för kalvning.

13 § Gödselrännan bakom bunden ko eller kviga ska vara övertäckt i samband med kalvningen.

14 § Vid kalvning får mekaniska hjälpmedel endast användas efter godkännande av veterinär i varje enskilt fall.

Utrymme, inredning och utrustning

15 § I besättningar med kor eller kvigor som ska kalva ska det inför kalvning finnas kalvningsboxar.

Allmänna råd till 2 kap. 15 §

Det bör finnas minst en plats i kalvningsbox per påbörjat antal kor i besättningen enligt följande:

- 1. 45 kor vid jämn kalvningsfördelning över hela året*
- 2. 35 kor vid jämn kalvningsfördelning över 9 månader*
- 3. 25 kor vid jämn kalvningsfördelning över 6 månader*
- 4. 15 kor vid jämn kalvningsfördelning över 4 månader*
- 5. 10 kor vid jämn kalvningsfördelning över 2 månader*

För besättningar där kalvning sker koncentrerat sommartid och är planerad att ske på betesmarken, bör det finnas minst en plats i kalvningsbox per påbörjat 50-tal djur som ska kalva under den perioden.

16 § Kalvningsboxar och andra stallutrymmen som används som kalvningsplats ska vara utformade och användas på ett sådant sätt att de kan rengöras regelbundet utan svårigheter samt vid behov kunna desinficeras.

Ytterligare bestämmelser om rengöring finns i 1 kap. 30 §.

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

En kalvningsbox som är avsedd för en ko eller en kviga bör rengöras noggrant samt förses med nytt strö mellan varje kalvning.

Kalvning i gruppbox bör ske omgångsvis. Djurgruppen bör inte vara större än att beräknade förlösningar inträffar inom loppet av tio dagar. Kalvningsplatsen bör i detta fall rengöras noggrant samt förses med nytt strö mellan varje djuromgång.

17 § Endast i värmeisolerade stallar får liggytan för nötkreatur innehålla dränerande golv utan ströbädd och då endast i följande fall:

1. för kalvar som är äldre än en månad, ungdjur och vuxna tjurar i boxar med heltäckande spaltgolv av gummi eller annat eftergivligt material,

2. fram till den 1 augusti 2012 för kalvar som är äldre än en månad och högst fyra månader gamla i boxar med annat heltäckande spaltgolv än vad som avses i punkt 1,

3. för kalvar som är över fyra månader gamla, ungdjur och vuxna tjurar i boxar med annat heltäckande spaltgolv än vad som avses i punkt 1 och som:

a) var i bruk före denna författnings ikraftträdande, eller

b) ingår i ansökan om förprovning⁴ som kommit in till länsstyrelsen före den 1 april 2007 och godkänts av länsstyrelsen,

4. för ungdjur och vuxna tjurar i bås där det gödseldränerande golvet ligger i båsets bakre del och resterande golvytor i båset har helt golv eller annan godtagbar liggyta på minst 80 procent av minimilängden för kortbås,

5. för ungdjur och vuxna djur i bås där det gödseldränerande gummispaltgolvet ligger i båsets bakre del och resterande liggytor i båset har helt golv med gummimatta eller motsvarande på minst 80 procent av minimilängden för kortbås.

18 § Ensamboxar för kalvar, med undantag för sjukboxar, ska ha genombrutna mellanväggar som tillåter ögonkontakt och direkt beröring mellan kalvarna, dock ska mellanväggarna vara täta upp till 0,80 meters höjd.

En kalv får inte hållas i ensambox efter åtta veckors ålder.

Vad som anges i andra stycket gäller inte för anläggningar med färre än sex kalvar såvida kalvarna inte kan hållas i lämpliga åldersgrupper.

19 § I lösdriftsstallar för amkor eller dikor ska det finnas särskilda utrymmen för kalvar upp till tre månaders ålder (kalvgömmor).

Första stycket gäller inte för ligghallar när djuren hålls på bete i enlighet med 10 – 11 §§ djurskyddsförordningen.

⁴ Bestämmelser om förprovning finns i 5 - 6 b §§ djurskyddsförordningen samt Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:95) om förprovning av djurstallar.

20 § När fler än 50 kalvar som är yngre än 4 månader årligen tas emot från mer än 1 besättning ska kalvarna tas emot och hållas i mottagningsstall med plats för högst 100 kalvar.

Om djuren hålls kvar i mottagningsstallet under hela uppfödningen fram till slakt får antalet djurplatser dock uppgå till högst 150 under förutsättning att omgångsuppfödning tillämpas.

Om antalet besättningar enligt första stycket är mer än 5 ska omgångsuppfödning ske i mottagningsstallet. Insättning av djurgruppen ska då göras inom en tidsperiod på 3 veckor.

21 § En uppfödningssavdelning som årligen tar emot högst 50 kalvar som är yngre än 4 månader från mer än 1 besättning, utan att kalvarna först tagits emot i mottagningsstall, får bestå av högst 100 djurplatser.

22 § Ett mottagningsstall ska vara utformat så att djuren kan tas till och från stallavdelningen utan att behöva passera via en annan stallavdelning.

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

Omgångsuppfödning bör tillämpas vid uppfödning av växande nötkreatur.

Vid omgångsuppfödning i mottagningsstall bör kalvgruppen hållas i mottagningsstallet minst fem veckor efter det att det sist insatta djuret sattes in.

Ett uppfödningssstall för djur som tagits emot i mottagningsstall bör inte inhysa mer än 300 djur.

23 § Vid datorstyrd individuell utfodring ska antalet djur per kraftfoderstation anpassas till gruppens avkastningsnivå och utfodringsmodell. Då hela kraftfodergivan ges i kraftfoderstationer får antalet kor per station inte överstiga 20 i högmjölkargrupper, 25 i blandgrupper och 35 i sinkogrupper.

24 § Mekaniskt ventilerade stallavdelningar med kalvar ska vara utrustade med larmanordning som varnar för:

1. övertemperatur,
2. strömavbrott och
3. fel på larmanordningen.

Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt.

Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.

I stallavdelningar där kalvar hålls tillsammans med kor behöver dock larmanordningen enbart larma för övertemperatur.

Bete och utevistelse

25 § Nötkreatur som hålls för mjölkproduktion ska anses hållna på bete om de varje dygn kommer ut på bete och har tillgång till betesmarken under minst 6 timmar. Andra nötkreatur med krav på bete eller annan utevistelse ska vistas ute hela dygnet.

26 § Nötkreatur ska i enlighet med 10 - 11 §§ djurskyddsförordningen hållas på bete eller ges tillfälle att vistas ute under en sammanhängande tidsperiod som infaller under perioden 1 maj – 15 oktober enligt följande:

1. Blekinge, Skåne och Hallands län – minst 4 månader,
2. Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län – minst 3 månader,
3. Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län – minst 2 månader.

27 § Nötkreatur får utan hinder av 25-26 §§ hållas inne hela dygn eller delar av dygn i följande fall:

1. om det är nödvändigt för att skydda djuren vid onormala väderleksförhållanden,
2. om det är nödvändigt för att skydda marken från skador vid onormala väderleksförhållanden,
3. om det är nödvändigt för att skydda djur mot allvarliga insektsangrepp,
4. om det finns en omedelbar fara för rovdjursangrepp som rimligen inte kan undanröjas på annat sätt,
5. om djuren är anmälda för slakt och ska slaktas före den 15 juni,
6. kvigor för seminering under högst 30 dygn, förutsatt att betesperiodens sammanlagda längd minst motsvarar den tid som framgår av 26 §, eller
7. om djuren måste skötas, vårdas eller behandlas på ett sätt som inte är lämpligt utomhus.

Om djur hålls inne hela dygn i enlighet med någon av ovanstående punkter ska detta journalföras.

28 § Djurbeläggningen på betesmarken får inte vara högre än att ett växttäckte bibehålls på minst 80 procent av arealen i den aktuella betesfällan.

Allmänna råd till 2 kap. 28 §

Djurtätheten bör normalt inte överstiga följande genomsnittsvärden:

<i>Betestid (månader)</i>	<i>Antal mjölkkor per ha</i>
2	7
3	6
4	5

Om bete endast anordnas under en del av dygnet kan djurtätheten ökas i förhållande till den minskade användningen av betet.

29 § Undantag enligt 13 a § första stycket 2 djurskyddsförordningen från kravet i 10 § samma förordning om att nötkreatur som hålls för mjölkproduktion sommartid ska hållas på bete kan medges om villkoren i något av nedanstående fall är uppfyllda.

1. Dispensmyndigheten har funnit att det inte är möjligt att anordna betesdrift för samtliga djur som omfattas av beteskravet och att:
 - a. samtliga sinkor hålls på bete under en tidsperiod av minst sex veckor,
 - b. samtliga kvigor som är äldre än sex månader hålls på bete,
 - c. verksamheten inte utvecklas så att fler djur behöver omfattas av undantag,

- d. stallmiljön och djurhälsan i besättningen är dokumenterat mycket god, samt
- e. alla djur som omfattas av undantaget ges möjlighet till motion under en sammanhängande period om minst två månader per år.
2. Dispensmyndigheten har funnit att oförutsedda eller speciella omständigheter förhindrar djurhållaren att hålla djur på bete och att djurhälsan och stallmiljön hålls på högsta möjliga nivå.

Allmänna råd till 13 a § djurskyddsförordningen

Särskilda skäl för att medge undantag från kravet på bete enligt 13 a § första stycket 2 djurskyddsförordningen, i enlighet med villkoren i 29 § 1 i föreskrifterna, kan anses föreligga för djurhållare med mjölkkor om dispensmyndigheten efter en uttömmande utredning kan konstatera:

- att det inte finns godtagbara drivningsvägar till betesmarken och inte heller förutsättningar att anlägga sådana vägar,*
- att drivningsvägen mellan bete och mjölkkningsplats överstiger en kilometer, eller*
- att det inte finns mark där bete är anlagt eller kan anläggas på ett godtagbart sätt.*

Särskilda skäl för att medge undantag enligt de ovannämnda bestämmelserna i djurskyddsförordningen bör inte anses föreligga om dispens tidigare medgivits i enlighet med villkoren 1 kap. 35 § 1, 2, 4 eller 5 i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (DFS 2004:17) om djurhållning inom lantbruket m.m, om samma dispensgrunder åberopas för förnyad dispens.

Allmänna råd till 2 kap. 29 §

Mycket god stallmiljö enligt 1 d bör vara intygad av en sakkunnig person, såsom en byggnadsrådgivare vid länsstyrelsen, och anses föreligga endast om maximiventilationen minst uppfyller rekommendationerna i Svensk Standard SS 951051, inredningen håller god standard och stallet i övrigt väl uppfyller gällande djurskyddskrav.

Mycket god djurhälsa enligt samma punkt bör vara intygad av en veterinär med kännedom om hälsoläget i besättningen och anses föreligga endast om sjukdomsfrekvensen är låg och skötseln av djuren är god.

Kravet på motion under två månader enligt 1 e bör anses vara uppfyllt endast om djuren hålls i lösdriftsystem där de kan röra sig helt fritt eller om de får regelbunden daglig motion på annat sätt.

30 § Undantag enligt 29 § får medges för perioder om högst fem år i fråga om punkt 1 och högst ett år i fråga om punkt 2.

Mått

31 § Minsta utrymme vid rakt foderbord vid samtidig utfodring av lösgående djur.¹⁾

Tabell 1

	Högsta vikt kg	Ätplats m	Minsta fria öppning till ätplats, m
<i>Kalvar</i>	90	0,30	0,14
<i>Kalvar</i>	150	0,40	0,14
<i>Ungdjur</i>	250	0,45	0,15
<i>Ungdjur</i>	400	0,50	0,15
<i>Ungdjur</i>	600	0,60	0,17
<i>Ungdjur</i>	> 600	0,65	0,20
<i>Vuxna djur</i>	500	0,60	0,17
<i>Vuxna djur</i>	650	0,70	0,20
<i>Vuxna djur</i>	> 650	0,75	0,22

¹⁾ Vid fri tilldelning av allt foder får antalet ätplatser minskas till en ätplats per tre djur.

32 § Foderbordsytans eller rännbottens höjd över båspall, klövpall eller gödselgång ska vara minst 0,10 m.

33 § Foderbordets kant mot båspallen får i kortbås, foderliggbås och fångbås inte vara högre än 0,2 m över båspallytan.

34 § Antalet drickplatser per djur med automatisk vattenförsörjning ska vara minst:

- 1 drickplats per 10 mjölkande kor som hålls för mjölkproduktion,
- 1 drickplats per 25 övriga nötkreatur.

35 § Minsta utrymme i kalvningsbox:

1. ensambox – 9 m², kortaste sidan 3 m,
2. ensambox på båspall för uppbundna djur – 8 m², kortaste sidan föreskrivna minsta båsbredden multiplicerad med 2,
3. gruppbox – 8 m²/ko, kortaste sidan 3 m i boxar för högst 3 kor,
4. gruppbox – 8 m²/ko, kortaste sidan 5 m i boxar för mer än 3 kor.

36 § Minsta utrymme i ensambox.

Tabell 2

	Högsta vikt kg	Längd m	Bredd m
<i>Kalvar</i>	60	1,20	1,00
<i>Kalvar</i>	90	1,40	1,10

37 § Minsta utrymme i gemensambox.

Tabell 3

	Högsta vikt kg	Spaltgolv m ² /djur	Ströbädd m ² /djur	
			Liggarea 4)	Totalarea 5)
<i>Kalvgömma</i> ¹⁾			0,9	0,9
<i>Kalvar</i>	60		1,00	1,50
<i>Kalvar</i>	90	1,50	1,20	1,70
<i>Kalvar</i>	150	1,50	1,50	2,20
<i>Ungdjur</i>	250	1,80	2,00	2,90
<i>Ungdjur</i>	400	1,90	2,60	3,70
<i>Ungdjur</i>	600	2,30	3,10	4,40
<i>Ungdjur</i>	> 600	2,60	3,40	4,80
<i>Dikor</i> ²⁾ och <i>sinkor</i>			3,40 ³⁾	4,80
<i>Mjölkkor och amkor</i> ²⁾			6,00 ³⁾	8,50

¹⁾ För kalvar enligt 19 §

²⁾ Inklusive kalvar upp till 3 månaders ålder.

³⁾ Exklusive utrymme för kalvgömma.

⁴⁾ Avser även minsta utrymme i ligghall utan utfodring.

⁵⁾ Avser även minsta utrymme i ligghall med utfodring.

38 § Minsta utrymme i bås.

Tabell 4

	Högsta vikt kg	Långbås Liggbås ²⁾		Kortbås ¹⁾ Foderliggbås Fångbås		Ätbås	
		Längd m	Bredd m	Längd m	Bredd m	Längd m	Bredd m
<i>Kalvar</i> ³⁾	60	1,20	0,60				
<i>Kalvar</i> ³⁾	90	1,40	0,65	1,10	0,65		
<i>Kalvar</i> ³⁾	150	1,50	0,80	1,20	0,80		
<i>Ungdjur</i>	250	1,70	0,90	1,30	0,90		
<i>Ungdjur</i>	400	1,90	1,00	1,50	1,00		
<i>Ungdjur</i>	600	2,00	1,10	1,60	1,10		
<i>Ungdjur</i>	> 600	2,10	1,20	1,70	1,20		
<i>Vuxna djur</i>	500	2,00	1,10	1,60	1,10		
<i>Vuxna djur</i>	650	2,20	1,20	1,70	1,20	1,60	0,80
<i>Vuxna djur</i>	> 650	2,30	1,25	1,80	1,25	1,65	0,80

¹⁾ För kortbås med begränsning framåt (s.k. mellanbås) ska avståndet mellan begränsning och båsfallens bakkant, mätt 1 m över båsfallen, vara lika med båslängden för långbås.

²⁾ Båset ska vara 0,30 m längre om båsavskiljaren och frontväggen hindrar djuret från att föra huvudet åt sidan eller framåt när det reser sig.

³⁾ Att kalvar inte får hållas bundna framgår av 3 §.

39 § Gångar i lösdriftsstallar får inte vara så smala att djuren riskerar att fastna.

40 § Minsta gångbredder i lösdriftsstallar.

Tabell 5

Gång mellan	Vuxna djur		Ungdjur	
	≤ 25 djur / grupp, m	> 25 djur / grupp, m	≤ 250 kg m	> 250 kg m
- liggbåsråd och vägg - ätbåsråd och vägg ¹⁾	1,80	2,00	1,40	1,80
- två liggbåsrader - liggbåsråd och ätbåsråd	2,00	2,20	1,50	1,90
- foderbord och vägg ¹⁾ - liggbåsråd och foderbord	2,80	3,00	2,10	2,50

¹⁾ Med vägg likställs avgränsning mot djupströbädd.

Allmänna råd till 3 § djurskyddsförordningen

Tvärgångar genom liggbåsrader bör för vuxna djur vara 0,9 m om djuren inte ska gå i bredd och minst 1,6 m om djuren ska gå i bredd. För ungdjur som inte ska gå i bredd bör tvärgångarna vara 0,6 – 0,7 m för djur ≤ 250 kg och 0,7 – 0,8 m för djur > 250 kg. Tvärgångarna bör placeras så att återvändsgångar undviks.

41 § Mått för dränerande golv.

Tabell 6

	Djurkategori	Högsta vikt, kg	Största spaltöppning, mm	Största andel öppning³⁾, %
<i>Gödseldränerande golv för kalvar och ungdjur</i>	Kalvar	90	25	28
	Ungdjur	400	30	28 ¹⁾
	Ungdjur	> 400	35	28 ¹⁾
<i>Gödseldränerande golv för djur i lösdrift</i>	Vuxna djur		35	28
<i>Gödseldränerande gummispaltgolv i bås²⁾</i>	Vuxna djur		30	36
<i>Urindränerande golv</i>	Alla		15	35

¹⁾ Gödseldränerande gummispaltgolv med största spaltöppning 30 mm och största andel öppning 36 % får användas i bås (dock ej ätbås) under förutsättning att stavarna placeras vinkelrät mot båsets längdriktning.

²⁾ Stavarna ska placeras vinkelrät mot båsets längdriktning.

³⁾ För dränerande spaltgolvs-kassetter av betong får material som förbinder stavarna inte räknas med vid beräkning av andelen öppning.

3 kap. Särskilda bestämmelser för grisar

Skötsel

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

Uppfödning av växande grisar bör ske omgångsvis.

Grisar som väger mindre än 20 kg bör inte föras samman med grisar från andra besättningar.

Smågriskullarna bör efter eventuell kullutjämning hållas samman under tillväxttiden. En gris som har nedsatt förmåga att hävda sig i en smågriskull bör dock avlägsnas och inhysas i en miljö som är bättre anpassad för grisen.

1 § I anläggningar med mer än nio suggor ska suggor och gyltor hållas i grupp under dräktighetsperioden.

2 § En gris som är särskilt aggressiv mot andra grisar får tillfälligt hållas individuellt i box som den kan vända sig i utan svårigheter.

3 § En digivande suggas rörelsefrihet får begränsas under smågrisarnas första levnadsdagar genom användande av skyddsgrind eller motsvarande anordning om hon uppvisar ett aggressivt eller onormalt beteende som utgör en uppenbar skaderisk för smågrisarna.

Skyddsgrind eller motsvarande anordning får också användas under det dagliga skötselarbetet om suggans beteende utgör en uppenbar skaderisk för skötaren samt när suggan hanteras för vård och behandling.

Grupphållna suggor och gyltor får stängas in i bås när de utfodras eller när de hanteras för vård och behandling.

4 § Smågrisar får inte avvänjas förrän de uppnått fyra veckors ålder och ska då ha vant sig vid tillskottsfoder.

5 § Grisar ska ha fri tillgång till dricksvatten.

6 § Klövarna på vuxna grisar ska inspekteras regelbundet och verkas vid behov.

7 § Strömedel till grisar ska ha sådana egenskaper samt ges i sådan mängd att grisarnas sysselsättningsbehov och komfortbehov tillgodoses.

Allmänna råd till 3 kap. 7 §

Strömedel till grisar bör innehålla material som grisarna kan böka i, undersöka och tugga. Vid uppfödning i konventionell grisionsbox bör strömedlet också ge ett skyddande liggunderlag för suggan och smågrisarna under smågrisarnas första levnadsvecka.

8 § Under veckan före grisning ska suggor och gyltor ha tillgång till strömedel som ger dem möjlighet att utföra bobyggnadsbeteenden.

Allmänna råd till 3 kap. 8 §

Utgödslingssystem i stallavdelningar med konventionella grisningsboxar bör vara avpassat för hantering av stora strömmängder.

Utrymme, inredning och utrustning

Allmänna råd till 1 kap. 19 §

Slaktgrisstallar bör vara utrustade med duschsystem eller andra anordningar som kan ge djuren svalka under den varma årstiden.

Värmeisolerade stallar för växande grisar bör vara utrustade med anläggning för tillskottsvärme under den kalla årstiden.

9 § I ett stall ska grisar ha tillgång till utrymme som ger dem möjlighet att utnyttja olika delar av utrymmet för att ligga, äta och gödsla. Liggplatsen får inte bestå av göseldrainerande golv.

10 § Minst tre fjärdedelar av föreskriven liggarea i en ströad liggbox för digivande sugga ska bestå av ett golv som inte är dränerande golv. Denna del av liggarean ska vara en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden. Övrig del av den föreskrivna liggarean får bestå av dränerande golv med en största spaltöppning på 11 mm och med en minsta stavbredd på 11 mm. Om det dränerande golvet är av betong ska stavbredden dock vara minst 80 mm.

11 § Inför grisning ska suggor och gyltor kunna disponera utrymmet i en grisningsbox så att de kan utföra bobyggnadsbeteenden.

12 § Vid konventionell uppfödning i grisningsbox ska smågrisar under den första levnadsmånaden ha en liggplats som är avskild från suggan.

13 § Bås för gruppållna grisar ska vara utrustat med en skyddsanordning baktill som hindrar grisarna från att skada varandra.

Allmänna råd till 1 kap. 15 §

Främre delen av båsavskiljarna i ätbås och foderliggbås bör vara täta.

14 § En transponder- eller responderstyrd foderstation får inte användas för fler grisar än att alla hinner äta sin dygnstilldelning inom 12 timmar.

15 § Vid vakuumutgödsling ska gödselledningarnas diameter minst vara 300 mm. Systemet ska i övrigt utformas och skötas så att luft förhindras att strömma in i stallet via utgödslingssystemet.

Utgödsling ska ske med högst 14 dagars intervall.

16 § Mekaniskt ventilerade stallavdelningar för grisar ska vara utrustade med larmanordning som varnar för

1. övertemperatur,
2. strömavbrott,
3. fel på larmanordningen, och
4. fel på frånluftsfläktar för minimiventilation och gödselgasventilation.

Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt.

Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.

Första stycket gäller inte för avdelningar med plats för färre än 30 vuxna grisar eller för avdelningar med plats för färre än 150 växande grisar över 20 kg, under förutsättning att nödventilationen öppnas automatiskt vid övertemperatur och vid strömavbrott.

17 § I stallar för slaktgrisar med kontinuerlig uppfödning får en stallavdelning bestå av högst 200 grisplatser. I stallar för slaktgrisar med omgångsuppfödning och rekrytering från mer än en besättning får en stallavdelning bestå av högst 400 grisplatser.

En stallavdelning med omgångsuppfödning av växande grisar ska vara utformad så att djuren kan tas till och från stallavdelningen utan att behöva passera via en annan stallavdelning.

18 § Grisar som hålls utomhus under den varma årstiden ska ha tillgång till plats som ger skydd mot direkt solstrålning, stark vind och nederbörd.

Allmänna råd till 4 § djurskyddslagen

Grisar som hålls utomhus under den varma årstiden bör ha tillgång till gyttebad.

Mått

19 § Minsta utrymme per djur i boxar eller hyddor för vuxna djur.

Tabell 7

	Ströad liggbox ¹⁾		Ströbäddsbox	Minsta boxsida m
	Liggarea ³⁾ m ²	Totalarea m ²	Totalarea m ²	
<i>Galt</i>	6	7 ²⁾	7	
<i>Digivande sugga</i>	4	6	7	
<i>Sinsugga,</i> <i>< 6 djur / grupp</i>	1,1	2,48	2,5	2,4
<i>≥ 6 djur / grupp</i>	1,1	2,25	2,5	2,8
<i>Dräktig gylta,</i> <i>< 6 djur / grupp</i>	0,9	1,81	enligt	2,4
<i>≥ 6 djur / grupp</i>	0,9	1,64	23 §	2,8

¹⁾ En box eller hydda får inte inom angiven area vara utformad på ett sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen, hyddan eller avgränsad gödselgång.

²⁾ 10 m² om betäckning sker i boxen.

³⁾ Liggarean får inte vara försedd med dränerande golv på annat sätt än vad som framgår av 10 §.

20 § Minsta utrymme i bås.

Tabell 8

	Längd, m	Bredd, m
<i>Liggbås, foderliggbås</i>		
- <i>Gylta eller liten sugga</i>	2,00	0,60
- <i>Normalstor eller stor sugga</i>	2,00	0,70
<i>Ätbås</i>		
- <i>Gylta eller liten sugga</i>	2,00 ¹⁾	0,45
- <i>Normalstor eller stor sugga</i>	2,00 ¹⁾	0,50

¹⁾ Inklusivt utrymme för utfodring. Dock får tråg inte inkräkta mer än 0,3 m i båset.

21 § Minsta utrymme per djur i boxar med växande grisar, 10 - 130 kg.

Tabell 9

Ströad liggbox¹⁾ - Liggarea, m² - Totalarea, m²	$= 0,10 + \frac{\text{vikt (kg)}}{167}$ $= 0,17 + \frac{\text{vikt (kg)}}{130}$
Ströbäddsbox¹⁾ - Totalarea, m²	$= 0,20 + \frac{\text{vikt (kg)}}{84}$

1) En box får inte inom angivna areor vara utformad på ett sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen eller avgränsad gödselgång.

22 § Minsta utrymme per djur vid rak foderplats vid samtidig utfodring av grupphållna grisar.

Tabell 10

	Utfodringsplats, m
<i>Växande grisar, 10-130 kg</i>	$= 0,164 + \frac{\text{vikt (kg)}}{538}$
<i>Gylta eller liten sugga</i>	0,45
<i>Normalstor eller stor sugga</i>	0,50

23 § Mått för dränerande spaltgolv av betong och spaltgolvskassetter av betong.

Tabell 11

	Största spalt mm	Stavbredd mm	Ungefärligt viktintervall, kg
<i>Födsel – avvänjning</i>	11	50	- 9
<i>Avvänjning – 10 veckor</i>	14	50	9 – 25
<i>10 veckor – 120 kg</i>	18	80	25- 120
<i>Vuxna grisar</i>	20	80	> 120

24 § Vattenförsörjning för gruppållna grisar.

Tabell 12

	Antal digivande suggor per		Antal övriga grisar per	
	vattenkopp	vattennippel	vattenkopp	vattennippel
<i>Torrutfodring</i>	20	10	40 ¹⁾	20
<i>Blötutfodring</i>	40 ¹⁾	20	80 ¹⁾	40 ¹⁾

1) Dock minst två vattenställen i grupper över 30 grisar.

25 § Minsta utrymme per djur i ligghall eller hydda för grisar som hålls som utegångsdjur ska vara lika med liggarean i ströad liggbox.

4 kap. Särskilda bestämmelser för får

Skötsel

1 § Får ska hållas i lösdrift.

2 § Får ska hållas i par eller grupp. Baggar får dock hållas individuellt under en kortare period om det är nödvändigt.

3 § Fårens klövar ska inspekteras regelbundet och verkas vid behov.

4 § Får ska klippas vid behov och med högst ett års intervall.

5 § Får ska ha tillgång till hö, halm eller annat lämpligt grovfoder som kan tillgodose deras sysselsättningsbehov.

Bete och utevistelse

6 § Får ska sommartid hållas på bete eller på annat sätt ges tillfälle att vistas ute under en sammanhängande tidsperiod som infaller under perioden 1 maj – 15 oktober.

Den sammanhängande tidsperioden som avses i första stycket ska minst vara enligt följande:

1. Blekinge, Skåne och Hallands län – 4 månader,
2. Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län – 3 månader,
3. Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län – 2 månader.

7 § Det är tillåtet att, utan hinder av 6 § hålla inne får hela dygn i följande fall:

1. om det är nödvändigt för att skydda djuren vid onormala väderleksförhållanden,
2. om det är nödvändigt för att skydda marken från skador vid onormala väderleksförhållanden,
3. om det är nödvändigt för att skydda djur mot allvarliga insektsangrepp,
4. om det finns en omedelbar fara för rovdjursangrepp som rimligen inte kan undanröjas på annat sätt,
5. om djuren är anmälda för slakt och ska slaktas före den 15 juni, eller
6. om djuren måste skötas, vårdas eller behandlas på ett sätt som inte är lämplig utomhus.

Om djur hålls inne hela dygn i enlighet med någon av ovanstående punkter ska detta journalföras.

Utrymme, inredning och utrustning

8 § Fårens liggytor får inte bestå av gödseldrainerande golv.

9 § I fårbesättningar ska lammningsboxar kunna iordningställas under lammningen.

Hela golvytan i en lammningsbox ska vara försedd med ströbädd.

10 § En transponder- eller responderstyrd foderstation får inte användas av fler får än att alla hinner äta sin dygnstilldelning inom 12 timmar.

Mått

11 § Minsta utrymme i gemensambox.

Tabell 13

	Högsta vikt kg	Liggarea ²⁾ m ²	Totalarea m ²
<i>Lamm >15 kg</i>	30	0,35	0,5
<i>Lamm</i>	>30	0,7	1,0
<i>Vuxet djur</i>	65	0,85	1,2
<i>Vuxet djur</i>	>65	1,0	1,4
<i>Dräktig tacka ¹⁾</i>		1,2	1,7
<i>Tacka med lamm <15 kg</i>	65	1,2	1,7
<i>Tacka med lamm <15 kg</i>	>65	1,35	1,9

¹⁾ Avser dräktig tacka som har mindre än två månader kvar till förlossning.

²⁾ Avser även minsta utrymme i ligghall utan utfodring.

12 § Minsta utrymme vid foderhäck eller foderbord.

Tabell 14

	Längd per djur			
	Samtidig utfodring m		Fri utfodring m	
	Rak	Rund	Rak	Rund
<i>Lamm >15 kg och vuxet djur</i>	0,35	0,20	0,17	0,10
<i>Dräktig tacka ¹⁾</i>	0,45	0,20		
<i>Tacka med lamm <15 kg</i>	0,45			

¹⁾ Avser dräktig tacka som har mindre än två månader kvar till förlossning.

13 § Avstånd mellan foderbord eller foderhäck och vägg eller motsvarande ska vara minst 2,0 m.

14 § Gödseldrainerande spaltgolv ska ha en stavbredd som är minst 80 mm och en spaltbredd som är högst 25 mm.

15 § Antalet drickplatser per djur med automatisk vattenförsörjning ska vara minst:

- 1 drickplats per 15 tackor av mjölkkras,
- 1 drickplats per 30 djur övriga får.

16 § En lammningsbox ska minst ha måtten 1,2 x 1,2 m.

Allmänna råd till 3 § djurskyddsförordningen

Lammningsboxar för tackor med fler än två lamm eller för tackor av tung ras bör vara minst 1,5 x 1,5 m.

5 kap. Särskilda bestämmelser för getter

Allmänna råd till 2 och 4 § § djurskyddslagen

Getter bör vara avhornade eller försedda med skydd på hornspetsarna för att förhindra stångningsskador.

Skötsel

1 § Djurens klövar ska inspekteras regelbundet och verkas vid behov.

2 § Getter av ullras ska klippas vid behov och med högst ett års intervall.

Bete och utevistelse

3 § Getter ska sommartid hållas på bete eller på annat sätt ges tillfälle att vistas ute under en sammanhängande tidsperiod som infaller under perioden 1 maj – 15 oktober, minst enligt följande:

1. Blekinge, Skåne och Hallands län – minst 4 månader,
2. Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län – minst 3 månader,
3. Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län – minst 2 månader.

4 § Getter får utan hinder av 3 § hållas inne hela dygn eller delar av dygn i följande fall:

1. om det är nödvändigt för att skydda djuren vid onormala väderleksförhållanden,
2. om det är nödvändigt för att skydda marken från skador vid onormala väderleksförhållanden,
3. om det är nödvändigt för att skydda djur mot allvarliga insektsangrepp,
4. om det finns en omedelbar fara för rovdjursangrepp som rimligen inte kan undanröjas på annat sätt, eller
5. om djuren måste skötas, vårdas eller behandlas på ett sätt som inte är lämpligt utomhus.

Om djur hålls inne hela dygn i enlighet med någon av ovanstående punkter ska detta journalföras.

Utrymme, inredning och utrustning

5 § I getbesättningar ska killningsboxar kunna iordningställas under killningen. Hela golvytan i en killningsbox ska vara försedd med ströbädd.

Mått

Allmänna råd till 3 § djurskyddsförordningen

En killningsbox bör vara minst 1,0 × 1,2 m.

Båspallens längd bör vara minst 1,0 m.

Båspallens högsta höjd över golvet bör vara 0,55 m.

6 § Minsta utrymme i gemensambox.

Tabell 15

	Högsta vikt kg	Spaltgolv m ²	Ströbädd m ²
<i>Killing</i>	15	0,25	0,25
<i>Unga getter</i>	>15	0,50	0,50
<i>Vuxet djur</i>		1,00	1,20

7 § Utrymme vid foderhäck eller foderbord ska vara minst 0,35 m per djur om djuren hålls i lösdrift och minst 0,45 m om djuren hålls bundna.

8 § Gödseldränerande spaltgolv ska ha en stavbredd som är minst 80 mm och en spaltbredd som är högst 25 mm.

9 § Antalet drickplatser med automatisk vattenförsörjning ska vara minst en per 15 getter.

6 kap. Särskilda bestämmelser för värphöns och unghöns

Skötsel

1 § Endast raser som har en medelvikt under 2,4 kg får hållas i burar. Djuren får hållas i burar högst två år.

2 § Unghöns ska vara uppfödda i inhysningssystem som förbereder dem för det system som de ska hållas i som vuxna.

Allmänna råd till 6 kap. 2 §

Värphöns i bursystem bör vara uppfödda i bursystem för unghöns. Frigående värphöns bör vara uppfödda som frigående unghöns. Unghöns uppfödda i bursystem bör inte användas som frigående värphöns i flervåningssystem.

3 § Belysning i stallar med plats för mer än 350 djur ska tändas och släckas med automatisk, tidsstyrd dimfunktion eller motsvarande.

Allmänna råd till 4 § djurskyddslagen

Värphöns bör ha en sammanhängande mörkerperiod på minst åtta timmar per dygn.

4 § Ströbadet i burar för värphöns ska vara tillgängligt för hönsen under en sammanhängande period på minst fem timmar per dygn under den för hönsen aktiva delen av dygnet.

5 § Unghöns ska ha ständig tillgång till strömedel som kan tillfredställa deras beteendebestånd av att picka, sprätta och sandbada.

Allmänna råd till 9 § djurskyddsförordningen

Strömedel med grov struktur, såsom exempelvis kutterspån, bör inte användas i bursystem.

6 § Unghöns ska ha tillgång till sittpinnar.

Utrymme, inredning och utrustning

7 § Mekaniskt ventilerade stallavdelningar med fler än 2 000 djur ska vara utrustade med larmanordning som varnar för:

1. övertemperaturer,
2. strömavbrott, samt
3. fel på larmanordningen.

Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt.

Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

Stallar för fler än 2 000 djur bör vara utrustade med ett reservelverk.

8 § Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av ett stall med göseldrainerande golv ska stallet ha mekaniskt utgödslingssystem som medger att regelbunden utgödsling kan ske under det göseldrainerande golvet.

9 § I stallar med envåningssystem får djuren endast tillfälligtvis utsättas för ammoniakhalter som överstiger 25 ppm i stalluften.

Allmänna råd till 6 kap. 9 §

Stallar med göseldrainerande golv som var i bruk före denna författnings ikraftträdande samt sådana ny-, till- eller ombyggda stallar som inte omfattas av 8 § bör ha utgödslingssystem som medger att regelbunden utgödsling kan ske under det göseldrainerade golvet.

Utgödsling under göseldrainerande golvytor bör ske minst 2 gånger per vecka.

10 § I system för frigående värphöns med plats för mer än 350 djur får sittpinnar inte vara placerade över ströbädden.

I flervåningssystem för frigående unghöns eller värphöns ska våningsplanen utföras så att spillning inte kan falla ner på lägre våningsplan.

Även i övrigt ska inredning i stallar vara utformad så att djuren inte blir nedsmutsade av foder-, vatten- eller gödselspill.

11 § I anläggningar där djuren har möjlighet till utevistelse ska utomhusytorna ha en area som är anpassad till belägningsgraden och markytans beskaffenhet så att föroreningar undviks.

Utomhusytorna ska vara försedda med skydd mot dåligt väder och rovdjur.

I anläggningar med plats för mer än 350 djur ska flera öppningar ge tillträde till utomhusytorna.

12 § Drainerande golv ska vara så konstruerat att det ger stöd åt de främre klorna på varje fot.

13 § Burar för värphöns eller unghöns ska ha täta sidoväggar.

14 § Burar för värphöns ska vara försedda med klonötare.

15 § Ströbadet i burar för värphöns ska vara utformat så att hönsen kommer i direktkontakt med strömedlet vid ströbadning samt avgränsat så att strömedlet hålls kvar i ströbadet.

16 § Golvet i ett rede får inte vara utfört så att fåglarna ligger direkt på rutnät av metall.

Mått

17 § Minsta utrymme för värphöns i bur.

Tabell 16

	Area, m ² /djur	Tillgänglig area m ² /djur	Höjd m	Kortaste sida, m
<i>Bur¹⁾</i>		0,060	0,45 ²⁾	
<i>Rede</i>	0,015		0,20	0,24
<i>Ströbad</i>	0,015		0,20	0,24

¹⁾ En bur får inte vara mindre än 0,2 m². I minimiarea får inte inräknas yta under gödseldeflektor som inkräktar mer än 0,07 m in i buren, räknat vinkelrätt från burens front.

²⁾ Avser tillgänglig area.

18 § Övriga mått m.m. för värphöns i bur.

Tabell 17

<i>Golv</i>	Trådtjocklek 2 mm Lutning högst 12 %
<i>Vatten</i>	Minst två koppar eller nipplar ska vara åtkomliga från varje bur. Varje nippel får betjäna högst två burfack.
<i>Fodertråg</i>	120 mm tråγκant per djur
<i>Sittpinne</i>	150 mm per djur
<i>Fri bredd för inspektionsgångar</i>	0,90 m
<i>Avstånd golv – nedersta burraden</i>	0,35 m
<i>Antal burvåningar</i>	Högst 3
<i>Antal värphöns per bur</i>	Högst 16

19 § Utrymme för frigående värphöns.

Tabell 18

<i>Högsta beläggning</i>	<i>Envåningssystem</i>	< 2,4 kg: 9 höns/m ² tillgänglig area ≥ 2,4 kg: 7,5 höns/m ² tillgänglig area
	<i>Flervåningssystem</i>	7 höns/m ² tillgänglig area 20 höns/m ² golvarea
<i>Rede</i>	<i>Fackrede</i>	0,0125 m ² /höna, minsta area 0,075 m ² , kortaste sidan 0,24 m
	<i>Kollektivrede</i>	0,010 m ² /höna, minsta area 0,140 m ² , kortaste sidan 0,35 m
<i>Ströarea</i>		1/3 av golvarean, dock minst 0,025 m ² / höna

20 § Utan hinder av 19 § får stallar hos äggproducenter som är anslutna till ett kontrollprogram som godkänts av Djurskyddsmyndigheten, beläggas i enlighet med kontrollprogrammet, dock högst 20 höns per m² golvarea.

21 § Övriga mått m.m. för frigående värphöns.

Tabell 19

<i>Golv</i>		Lutning högst 12 %
<i>Vatten</i>	<i>Rakt tråg</i>	25 mm tråkant/höna
	<i>Runt tråg</i>	10 mm tråkant/höna
	<i>Nippel eller kopp¹⁾</i>	Högst 10 höns/nippel eller kopp
<i>Fodertråg</i>	<i>Rakt tråg</i>	100 mm tråkant/höna
	<i>Runt tråg</i>	40 mm tråkant/höna
<i>Sittpinne²⁾</i>		150 mm/höna
<i>Fri höjd mellan våningar</i>	<i>Flervåningssystem</i>	0,45 m
<i>Antal våningar</i>	<i>Flervåningssystem</i>	Högst 4
<i>Öppningar till utomhusytorna³⁾</i>		Höjd 0,35 Bredd 0,40 m, dock minst 2,0 m totalt per 1 000 höns

¹⁾ Minst två tillgängliga för varje höna

²⁾ Centrumavstånd 300 mm, avstånd till vägg 200 mm.

³⁾ Ska vara utspridda utefter hela byggnadens längd.

22 § Utrymme för unghöns i bur.

Tabell 20

Ålder, veckor	Burarea ¹⁾ , högsta antalet djur/m ²	Burhöjd ²⁾ m	Utrymme vid rakt fodertråg, mm/djur	Vatten, högsta antal kycklingar/nippelst	Högsta antal burvåningar
3	90	0,25	20	15	4
6	60	0,38	42	8	3
15	30	0,38	50	8	3
18	25	0,38	60	8	3

¹⁾ I minimiarea får inte inräknas yta under gödseldeflektor som inkräktar mer än 0,07 m in i buren, räknat vinkelrätt från burens front.

²⁾ Lägsta höjd inom föreskriven golvarea.

23 § Utrymme för frigående unghöns.

Tabell 21

Ålder, veckor	Envånings-system tillgänglig area, högsta antal djur/m ²	Flervånings-system ³⁾ , tillgänglig area, högsta antal djur/m ²	Minsta ströarea	Minsta sittpinnelängd mm/djur
3	55	55	1/3 av golvarean	20
6	25	25	1/3 av golvarean	40
15	15	10 ¹⁾	1/3 av golvarean	65
18	10	10 ¹⁾	1/3 av golvarean	100
21 ²⁾	9	7	1/3 av golvarean	120

¹⁾ Djurbeläggningen får dock inte överstiga 20 unghöns per m² golvarean.

²⁾ Avser unghöns avsedda som föräldradjur för slaktkycklingproduktionen.

³⁾ Antalet våningar får vara högst 4 stycken.

24 § Utan hinder av 23 § får stallar hos unghönsuppfödare som är anslutna till ett kontrollprogram som godkänts av Djurskyddsmyndigheten, beläggas i enlighet med kontrollprogrammet, dock högst 18 unghöns per m² tillgänglig area vid 18 veckors ålder.

25 § Övriga mått för frigående unghöns.

Tabell 22

Ålder, veckor	Utrymme vid rakt fodertråg, mm/djur	Utrymme vid vattentråg		Vatten, djur/nippel
		Rakt, mm/djur	Runt, mm/djur	
3	20	5	4	30
6	20	5	5	30
15	42	7	5	20
18	50	7	5	15
21	55	8	6	15

7 kap. Särskilda bestämmelser för slaktkyckling

Skötsel

1 § Slaktkycklingar som föds upp inomhus ska hållas på ströbädd.

Allmänna råd till 2 och 4 §§ djurskyddslagen

Slaktkycklingar bör med undantag av första och sista uppfödningssveckan ha en sammanhängande mörkerperiod på minst fyra timmar per dygn.

Utrustning

2 § Mekaniskt ventilerade stallavdelningar med fler än 2 000 djur ska vara utrustade med larmanordning som varnar för:

1. övertemperaturer,
2. strömavbrott, samt
3. fel på larmanordningen.

Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt.

Urustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

Stallar för fler än 2 000 djur bör vara utrustade med reservelverk.

Mått

3 § Utrymme för slaktkycklingar.

Tabell 23

Ålder veckor	Golvarea, kg/m ²	Utrymme vid fodertråg		Utrymme vid vattentråg		Vatten kyckling/ nippel st
		Rakt mm/ djur	Runt mm/ djur	Rakt mm/ djur	Runt mm/ djur	
0 – 7	20	20	12 ¹⁾	10	4	20
8 – 10	20	35	20	15	5	15

¹⁾ 8 mm vid fri tillgång på foder.

4 § Utan hinder av 3 § får stallar hos slaktkycklinguppfödare som är anslutna till ett kontrollprogram som godkänts av Djurskyddsmyndigheten beläggas i enlighet med kontrollprogrammet, dock högst 36 kg per m² och högst 25 djur per m².

8 kap. Särskilda bestämmelser för kalkoner

Skötsel

1 § Kalkoner ska hållas frigående och ska ha tillgång till ströbädd om de föds upp inomhus.

Utrustning

2 § Mekaniskt ventilerade stallavdelningar med fler än 2 000 djur ska vara utrustade med larmanordning som varnar för:

1. övertemperaturer,
2. strömavbrott, samt
3. fel på larmanordningen.

Larmanordningen ska vara utformad så att larret uppmärksammas på ett betryggande sätt.

Urustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

Stallar för fler än 2 000 djur bör vara utrustade med reservelverk.

Mått

3 § Utrymme för avelsdjur och slaktdjur.

Tabell 24

Djur-kategori	Golvarea		Minsta mått på värp-rede ¹⁾ m	Minsta utrymme vid runt fodertråg, mm/djur	Minsta utrymme vid runt vattentråg, mm/djur
	Högsta antal djur/m ²	Högsta antal kg/m ²			
<i>Avelsdjur, höns</i>	2,5		bredd: 0,35 djup: 0,5 höjd: 0,45	30	12
<i>Avelsdjur, tappar</i>	2,5			60	24
<i>Slaktdjur: ≤ 10 kg</i>		30		18	8
<i>> 10 kg</i>		30		30	12

¹⁾ Högst 4,5 djur/rede

4 § Utan hinder av 3 § får stallar hos slaktkalkonuppfödare som är anslutna till ett kontrollprogram som godkänts av Djurskyddsmyndigheten, beläggas i enlighet med kontrollprogrammet, dock högst med 40 kg per m² för djur < 7 kg och högst 45 kg per m² för djur ≥ 7 kg.

9 kap. Särskilda bestämmelser för ankor och gäss

Skötsel

1 § Ankor och gäss som föds upp inomhus ska hållas på ströbädd.

Allmänna råd till 4 § djurskyddslagen
Ankor och gäss bör ha tillgång till badvatten.

Utrustning

2 § Mekaniskt ventilerade stallavdelningar med fler än 2 000 djur ska vara utrustade med larmanordning som varnar för:

1. övertemperaturer,
2. strömavbrott, samt
3. fel på larmanordningen.

Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt.

Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen
Stallar för fler än 2 000 djur bör vara utrustade med reservverk.

Mått

3 § Utrymme för ankor och gäss.

Tabell 25

Djurkategori	Golvarea		Värprede m
	Enbart inomhus, högsta antal djur/m ²	Vid möjlighet till utevistelse, högsta antal djur/m ²	
<i>Avelsdjur:</i> <i>Ankor</i>	2	4	bredd: 0,4 djup: 0,4 höjd: 0,5
<i>Gäss</i>	1	2	bredd: 0,6 djup: 0,6 höjd: 0,6
	Enbart inomhus, högsta antal kg/m ²	Vid möjlighet till utevistelse, högsta antal kg/m ²	
<i>Slaktdjur:</i> <i>Ankor</i> ¹⁾	16	20	
<i>Gäss</i> ^{1) 2)}	14	18	

¹⁾ Under första uppfödningsveckan får beläggningen vara högst 15 djur/m². Beläggningen ska därefter sänkas successivt. Efter 4 veckor gäller tabellvärdena.

²⁾ Uppfödning i ligg- och utfodringshall med rastgård:

- golvarea i ligghall 32 kg/m²,
- rastgård 10 ggr ligghallsarean,
- runt fodertråg 7 mm/djur (fri utfodring),
- rakt vattentråg 9 mm/djur.

10 kap. Särskilda bestämmelser för pälsdjur

Skötsel

1 § Infångade vilda minkar eller rävar får inte hållas i burar för pälsproduktion.

2 § Minkar och rävar ska, beträffande avelsdjur och valpar upp till fyra månaders ålder, ha fri tillgång till dricksvatten. Övriga minkar och rävar ska ha tillgång till dricksvatten minst två gånger per dygn.

Utrymme och inredning m.m.

3 § Mink- och rävburar ska vara så konstruerade eller uppställda att djuren inte kan skada varandra genom näten.

4 § Bottennät i minkburar ska bestå av rostfri eller plastbelagd tråd eller av galvaniserad järntråd. Nätbotten ska vara stabil och tråden ska ha en sådan kvalitet att djurens tassor inte skadas av den.

5 § Mink- och rävburar ska vara försedda med en lya. Lyan ska vara utformad så att den medger god hygien och att djuren kan inta naturliga viloställningar i den.

En avelshonas lya ska dessutom ge honan utrymme att föda och vårda sina valpar.

6 § Minkar och rävar ska ges föremål som de kan sysselsätta sig med.

7 § Ett skugghus ska vara konstruerade på sådant sätt att minkar och rävar inte utsätts för oacceptabel övertemperatur.

Allmänna råd till 10 kap. 7 §

I befintliga anläggningar bör beredskap finnas för att kyla ned djur eller byggnader.

En pälsdjursgård bör ha ett sådant läge att djuren får skydd mot vind och inte utsätts för besvärande buller.

Särskilda bestämmelser för minkar

8 § En kull minkvalpar ska delas senast vid tio veckors ålder.

9 § En minklya ska vara försedd med strömedel. Detta är dock inte erforderligt vid stark värme under sommaren.

10 § Utrymme i bur.

Tabell 26

	Burmått			Anmärkning
	Djup m	Höjd m	Bur- area m ²	
Vuxet djur Hona med valpar	0,8	0,45	0,255	För varje tillkommande valp ska burarean ökas med 0,085 m ²
Två valpar efter avvänjning	0,8	0,45	0,255	

11 § Mått för nät.

Tabell 27

Tråddiameter, bottennät, mm	Största maskstorlek			
	Botten mm	Väggar mm	Tak mm	Mellan- vägg mm
1,8	38 x 25	38 x 25	38 x 25	25 x 25 ¹⁾
1,8	38 x 25	38 x 25	38 x 25	12,5 x 25 ²⁾

¹⁾ Om avståndet mellan burarnas mellanväggar är > 25 mm.

²⁾ Om avståndet mellan burarnas mellanväggar är ≤ 25 mm.

Särskilda bestämmelser för rävar

12 § Djuren, särskilt valparna, ska skötas på ett sådant sätt att de blir vana vid människor.

13 § En rävbura ska vara försedd med en spaningshylla. En lyas tak får användas som spaningshylla och ska då ha tät botten.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 augusti 2007 då Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (DFS 2004:17) om djurhållning inom lantbruket m.m. upphör att gälla. Vissa föreskrifter träder dock i kraft vid senare tidpunkter enligt vad som anges nedan. Härutöver finns särskilda övergångsbestämmelserna för stallar och anläggningar som var i bruk före den 17 februari 2003 respektive den 15 oktober 2006.

Föreskrifter som träder i kraft vid en senare tidpunkt än den 1 augusti 2007:

1. föreskrifter som träder i kraft den 1 oktober 2007
 - 1 kap. 13 §,
 - 3 kap. 7 och 8 §§,
 - 4 kap. 5 §,
2. föreskrifter som träder i kraft den 1 oktober 2008
 - 2 kap. 12 §,
 - 3 kap. 13 §,
3. föreskrifter som träder i kraft den 1 oktober 2009
 - 1 kap. 14 § tredje stycket,
 - 2 kap. 24 § andra stycket,
 - 3 kap. 16 § första stycket punkt 4, andra stycket samt fjärde stycket i fråga om att nödventilationen öppnas automatiskt vid övertemperatur och vid strömavbrott,
 - 4 kap. 2 §,
 - 4 kap. 13 § när det gäller avstånd mellan foderbord och vägg,
 - 6 kap. 7 § andra stycket,
 - 7 kap. 2 § andra stycket,
 - 8 kap. 2 § andra stycket,
 - 9 kap. 2 § andra stycket,
4. föreskrifter som träder i kraft den 1 augusti 2012
 - 2 kap. 12 och 15 beträffande sådana stallar som inte omfattades av kravet på plats i box för kalvning enligt 2 kap. 21 § Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (2004:17) om djurhållning inom lantbruket m.m.
 - 2 kap. 16 och 20 §§,
5. föreskrifter som träder i kraft den 1 augusti 2017
 - 4 kap. 8 §,
6. föreskrifter som träder i kraft vid en senare tidpunkt som Djurskyddsmyndigheten bestämmer
 - 6 kap. 5 och 6 §§ när det gäller burhållning för unghöns.

Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av sådana stallar eller andra förvaringsutrymmen som avses ovan gäller dock de nya föreskrifterna.

Särskilda övergångsbestämmelser för stallar och anläggningar som var i bruk före visst datum

Stallar och anläggningar som var i bruk före den 17 februari 2003

För djurhållningen i stallar och anläggningar som var i bruk före den 17 februari 2003 gäller Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1993:129) om djurhållning inom lantbruket m.m. i tillämpliga delar tills de nya föreskrifterna träder i kraft enligt övergångsbestämmelserna i punkterna 1-2 nedan.

1. Sådana stallar och anläggningar som avses ovan får brukas och djurhållning i sådana stallar och anläggningar utövas till utgången av år 2010 utan hinder av
- 10 kap. 10 §.
2. Sådana stallar och anläggningar som avses ovan får brukas och djurhållning i sådana stallar och anläggningar utövas till utgången av år 2012 utan hinder av
- 2 kap. 17 § punkt 4 i fråga om liggyta i bås för ungdjur och tjurar,
- 2 kap. 38 § ifråga om ungdjur > 600 kg samt fotnot 2, 41 § ifråga om göseldrainerande golv för kalvar, ungdjur och lösgående vuxna djur,
- 3 kap. 19 § ifråga om ströad liggbbox för digivande sugga, sinsugga och dräktig gylta och ifråga om och minsta boxsida för sinsugga och dräktig gylta, 22 och 23 §§.

Vid förprövningspliktig ny- till- eller ombyggnad av sådana stallar eller anläggningar som avses ovan gäller dock de nya föreskrifterna.

Statens jordbruksverks allmänna råd (1994:2) i anslutning till djurskyddslagen (1988:534) och Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1993:129) om djurhållning inom lantbruket m.m. ska fortfarande gälla i de avseenden Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1993:129) om djurhållning inom lantbruket m.m. tillämpas.

Stallar som var i bruk före den 15 oktober 2006

I stallar som var i bruk före den 15 oktober 2006 får totalarean i ströad liggbbox för digivande sugga, då griskullen är yngre än 2 veckor, vara minst 5 m² utan hinder av 3 kap. 19 § fram till utgången av år 2016.

Vid förprövningspliktig ny- till- eller ombyggnad av sådana stallar eller andra förvaringsutrymmen som avses ovan gäller dock de nya föreskrifterna.

MATZ HAMMARSTRÖM

Gunnar Palmqvist